

Қазақстан 2050

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
FACULTY OF GEOGRAPHY AND ENVIRONMENTAL SCIENCES

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года

MATERIALS

International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
FACULTY OF GEOGRAPHY AND ENVIRONMENTAL SCIENCES

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года

MATERIALS

of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

Ответственные секретари:

Моминов С.А., Калимбетов Е.А., Амангелді Ө., Үркінбай Ж.А.,
Ердесбай А.Н., Оракова Г.О., Аталыкова Н.С., Жолдасбек А.Е.

Материалы международной научной конференции студентов и молодых учёных «Фараби әлемі». Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года. – Алматы: Қазақ университеті, 2021. – 294 стр.
ISBN 978-601-04-5246-6

АГРОЛАНДШАФТТАРДЫҢ САНДЫҚ КАРТАЛАРЫН WEB ЖҮЙЕСІНДЕ ИНТЕГРАЦИЯЛАУ

Қырғызбай Қ.Т.,

PhD, доцента м.а. Какимжанов Е.Х. жетекшілігімен

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

e-mail: kuka_12_03_1997@mail.ru

Министрліктер, жеке компаниялар және басқа да мекемелер өндіретін мәліметтердің 80%-ы геокеңістіктік ақпарат болып табылады, сәйкесінше, ұлттық ақпараттық ресурстың басым бөлігін құрайды. Осы ақпаратты тиімді пайдалану мен басқаруға мүмкіндік беретін ұйымдастырушылық құрылымдар мен құралдарды қамтитын географиялық ақпараттық жүйелер (ГАЖ) құрастырылды. Геокеңістіктік ақпараттармен жұмыс істеу үшін пайдаланушы арнайы ГАЖ бағдарламаларын немесе Веб жүйені қолдана алады. Арнайы бағдарламалардың функционалы тек геокеңістік объектілер жайында ақпаратты алып қана қоймай, сонымен қатар талдау жұмыстарын жүргізуге бағытталған. Көп жағдайда ГАЖ бағдарламаларын пайдалану арнайы тәжірибе мен біліктілікті қажет ететіндіктен геоақпараттық мәліметтерді қолдану тек мамандандырылған сипатқа ие болып келеді. Әртүрлі мамандық иесі мен кең ауқымды қамтитын пайдаланушылар қауымына картографиялық мәліметтерді жеткізудің бірден-бір оңтайлы әдісі – Веб ГАЖ қосымшасы болып табылады. Web-GIS технологиялары үстелдік ГАЖ бағдарламаларындағы барлық функционалдық мүмкіншіліктерге ие ғаламтор желісіндегі геоақпараттық жүйе. Web-GIS ортасында жұмыс істеу үшін пайдаланушыға арнайы бағдарламалық қамтамасыздандырулар мен мүмкіншіліктер қажет емес, оның орнына интернет желісімен байланыстырылған компьютер немесе мобильді құрылғы пайдаланылады.

Ауылшаруашылық алқаптарын тиімді пайдалану алғышарттарын ландшафттарға бейімделген егіншілік жүйесін қолдану негізінде жүзеге асырылды. Алынған нәтижелерді веб-жүйеге енгізу үшін қажетті алгоритмдер қолданылды. ГАЖ саласындағы заманауи бағдарламалық-техникалық мәселелерді шешу кезінде қызметтік-бағдарланған архитектура (SAO-service-oriented architecture) пайдаланылды.

SAO – өзара байланысты қызметтердің есептеу ортасында бағдарламалық жасақтамаға модульдік тәсіл арқылы аз байланысты компоненттерді біріктіруді жүзеге асыратын стандартты хаттамалармен байланыс жасау үшін интерфейсстермен жабдықталған қосымшаларды жобалау және құрастыру парадигмасы. SAO концепциясының дифференциялық мүмкіншіліктері негізінде функцияның бір бөлігі- картаның визуализациялық және кеңістіктік мәліметтерге сұраныс мәселелерін шешуге бағытталған, соның ішінде веб-қосымшалармен қамтамасыздандырылады; екінші бөлігі Windows/Linux сияқты дәстүрлі құралдармен геокеңістіктік мәліметтерді жинау, сақтау және алдын-ала өңдеу процесстерін жүзеге асырады. Бағдарламалық-технологиялық бағыттағы құрастыру жұмыстары негізгі міндеттерді шешу үшін блоктар ретінде әрекет етеді: 1) геокеңістіктік деректер базасын жүргізу кешені; 2) қолданбалы бағдарламалық (картографиялық) веб-сервистер жүйесі; 3) кеңістіктік метадеректерді басқару кешені. Web-GIS жүйесінің келесідей негізгі параметрлері қолданылды: жүйенің бастапқы URL мекенжайы, атауы, мекен-жайы, дерекқорға сілтеме мекенжайы.

Алматы облысындағы Еңбекшіқазақ ауданының ауылшаруашылық алқаптарын агроландшафттық сипаттамалары мен алқаптарды пайдалану ұсыныстары Web-GIS қосымшасы арқылы көрсетілуі негізінде пайдаланушылар мен мамандардың қолданылуына ыңғайлы етіп құрастырылу жөнінде бағыттар қарастырылды.

**ГЕОЖҮЙЕЛЕР МЕН ГЕОАҚПАРАТТЫҚ КАРТОГРАФИЯЛАУ СЕКЦИЯСЫ
СЕКЦИЯ ГЕОСИСТЕМЫ И ГЕОИНФОРМАЦИОННОЕ КАРТОГРАФИРОВАНИЕ
SECTION GEOSYSTEMS AND GEOINFORMATIONAL MAPPING**

<i>Алтысбай М.А.</i> Применение данных дистанционного зондирования для мониторинга затопленных сельскохозяйственных угодий	94
<i>Алтысбай М.А.</i> Использование материалов космических съемок для оценки степени воздействия мелиоративных мероприятий на природную среду	95
<i>Куан Н.Т.</i> ГАЗ технологияларының негізінде опырылма үрдістеріне мониторинг жүргізу	96
<i>Құдайбергенов М.Т.</i> Белсенді координаттық-гравитациялық негіз	97
<i>Құдайберген С.А.</i> Сандық мәліметтер негізінде ArcGIS бағдарламасында Тиссен полигоны әдісін қолданып карта құрастыру (Рудный қаласының мысалында)	98
<i>Қырғызбай Қ.Т.</i> Агрolandшафттардың сандық карталарын Web жүйесінде интеграциялау	99
<i>Қырғызбай Қ.Т.</i> Исследование взаимосвязи компонентов агроландшафта с использованием ГИС-технологий.....	100
<i>Мукалиев Ж.К.</i> Геоақпараттық картографиялауды қолдана отырып Семей сынақ полигон аумағына тиесілі жерлерді аймақтарға бөлу мәселесі	101
<i>Болатбек Ш.Ә.</i> Атасу-Алашанқай бағытындағы №8 мұнай айдау станциясындағы мұнай құбырларын қайта қалпына келтіру кезіндегі геодезиялық жұмыстар	102
<i>Тасжанова А. Г.</i> Геомаркетинг және оның қонақ үйдің орналасуын бағалауда қолданылуы.....	103
<i>Жеңісова Н.Е.</i> Семей сынақ полигонының топырақ деградациясын RUSLE үлгісі арқылы талдау	104
<i>Жәми А.А.</i> Жол жамылғысының конструктивтік қабаттарын орналастыру және геодезиялық бақылау.....	105
<i>Жәми А.А.</i> Автокөлік жолдары құрылысындағы технологиялық процестердің дәлдігін геодезиялық тұрғыдан есептеу жұмыстары	106